Taxa poştală plătită în numerar
conform aprobări Nr. 36474/1941

GAZETA TRANSILVANIEI

590 Onor. Biblioteca Universităţii (2 ex.) Sibiu

PROPRIETARĂ: ASOCIAŢIUNEA „ASTRA" BRAŞOV
Apare de două ori pe saptămână prin îngrijirea unui comitet de redacţie.
Atelierele tipografiei „Astra" Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA 1838 ŞI SFINŢIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI GHEORGHE BARIŢIU DE ATÂŢIA URMAŞI, ÎN FRUNTE CU MUREŞENII

REDACŢIA ... A
B-dul REGELE FER... r. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200 ... ţi şi Societăţi lei 500.
Anunţuri şi reclame după tar...

Nr. 54 — 27 Iulie 1941 — Anul 104

Vrednicie românească

de **I. Bozdog**

Dragostea sinceră a camarazilor depe fronturi, contopirea şi înfrăţirea călduroasă în faţa morţii a atâtor vieţi tinere, care oricât de dureros şi mare ar trebui să fie tributul prin care se pecetlueşte biruinţa de mâine, — se aduce cu abnegaţie eroică, — reiesă zi de zi tot mai clar din comunicatele depe câmpul de luptă, din scenele emoţionante ce se petrec în diferitele sectoare, din căldura reciprocă şi aprecierile comandamentelor, ca şi din reportagiile de războiu la fel de elogioase şi pentru unii şi pentru alţi, fie ele scrise de oricare reporter.

Acum, după ce frăţia de arme româno-germană este un fapt intrat în istorie şi pecetluit cu sânge, ale cărei urmări vor folosi cauzei mari comune şi cauzei noastre naţionale, e folositor pentru ambele părţi, ca chiar în mijlocul vâltorii, să ne oprim la câteva reflecsiuni şi asupra faptelor de arme din trecut.

Vrednicia ostaşului român, reînoită acum în lupta sfântă contra celui mai fioros duşman al creştinismului şi civilizaţiei şi pentru eliberarea definitivă şi integrală a pământului românesc este *o virtute naţională a neamului nostru.*

Ofranda de sânge am adus-o în tot lungul şirului de veacuri pentru marile interese ale omenirii împreunată şi cu apărarea sărăciei, nevoilor şi neamului nostru, fie că am luptat cu Germanii să stăvilim năvălirea Slavilor spre Balcani, fie alături de un prinţ Hohenzollern la Nicopole, contra Turcilor, fie în tabăra lui Petru Rareş, cu Ioachim de Brandenburg, fie cu împăratul Germaniei luptând în Transilvania contra prinţului Bathorg, aliat cu Turcii şi Polonii contra acestuia.

O bună parte a neamului nostru (Ardealul şi Bucovina) în număr de aproape 4 milioane, au luptat şi în războiul din 1914—18, nu în contra, ci alături de poporul german, ca apărător al monarhiei Austriace.

Corpurile de armată 7 şi 12 se recrutau din Transilvania şi Banat şi era compuse în majoritate covârşitoare din Români, ca şi diviziile de honvezi din aceleaşi regiuni.

Aceste două corpuri de armată, în August şi Septemvrie 1914, au fost aruncate contra Rusiei şi au uşurat sarcina apărării graniţei Imperiului german, iar în toamna aceluiaşi an, când presiunea rusească ameninţa Germania, la graniţa Sileziei de sud, corpul 12 se găsea încadrat în armata germană, care a oprit asaltul. In vara anului 1915, după bătălia dela Gorliţe, regimentul 50 Inf. compus până la 95% din Români, a luat cu asalt Iwangorodul depe Vistula. Aceluiaşi corp de armată i-a revenit în vara 1916 sarcina să respingă la Nord de Baranovice cele mai puternice atacuri ale armatei IV ruseşti.

In toamna anului 1916 importante părţi ale acestui corp de armată au fost trimise la porţile Verdunului, unde cu piepturile lor au apărat eventualul pericol pentru graniţele germane,

— Continuare în pagina 4-a —

SE FACE ZIUĂ

de **Ion Colan**

Un dascăl, care a făcut chiar mai mult decât şcoală în ţara noastră, ne spunea, după o conferinţă: Epicul aparţine câmpiei, mării. Acolo gândurile îmbrăţişează nemărginitul. Totul ia proporţii...

Muntele concentrează. Spaţiul are hotar. Există un sfârşit, inexistent la şes. Acolo unde cerul se împreună cu marea nu e decât un început pentru nesfârşitul care începe. Muntele e sinteză...

Printr'o ciudată asociaţie de idei, cuvintele lui Nae Ionescu mi-au revenit în minte când, în acea binecuvântată zi de 22 Iunie 1941, ştirea intrării în războiu, contra comuniştilor, a străbătut sus, pe munte, unde ne găseam. Incercând să prind toată semnificaţia unui ordin: OSTAŞI, TRECEŢI PRUTUL! cineva a spus: *Acum se face ziuă.* Titlul unei piese a lui Zaharia Bârsan a fost reactualizat, sintetizând nu un fapt — războiul contra bolşevicilor, — ci un început de eră nouă pentru România. Nimic n'ar fi putut defini mai aproape de adevăr începutul dela 22 Iunie, decât acest titlu, cu adânci rezonanţe telurice pentru sufletele noastre:

SE FACE ZIUĂ!

Când trupele noastre au primit ordinul de trecere a râului despărţitor de fraţi, am avut senzaţia că întunericul se destramă. Dar nu depăşirea unui hotar punea capăt unei stări adânc umilitoare pentru noi, ci ordinul acela după care jinduisem pe zonă în cei aproape doi ani ai concentrărilor; şi complet inutile, şi adânc imorale. Pentrucă a fost şi o profundă imoralitate din partea bacilor, care mulgeau oile stânei româneşti, chemarea subt drapel a sute de mii de oameni, care singuri să constate mai târziu, că au fost înşelaţi, ordinar înşelaţi în credinţele lor.

Acum putem spune: După împătrita pierdere de pământ românesc, cei cu 3—4 concentrări înscrise în livret ne era ruşine să mai purtăm haina militară, îmbrăcată cu atâta drag în Martie 1939. Mâncasem banii Statului de pomană, hăitusem în teme de luptă soldaţii pe toate coclaurile; lăsasem acasă familiile, de multe ori în voia sorţii sau a bunăvoinţei vecinilor; serviciile particulare sau de stat sufereau. Şi câte neajunsuri îndurate de fiecare, câte sacrificii făcute cu dragă inimă! Şi toate astea, pentru ca la sfârşit să ni se spună: *Acum plecaţi acasă; v'aţi făcut datoria.*

Ba, măcelarii sufletului unui neam, au pus să se bată şi o decoraţie, pe care puţini şi-au atârnat-o de piept, pentrucă ea nu reprezenta decât ultima dintre tinichelele criminalului regim trecut. Nouă ne-a fost ruşine să o purtăm pentrucă ea făcea parte din imensa farsă naţională în care fusesem, din ordin, simpli figuranţi.

Ne reîntorceam acasă ruşinaţi, ocolind străzile umblate, ca nu cumva să descifrăm în ochii celor rămaşi batjocura unor priviri mult grăitoare: *Iată, se'ntorc vitejii!...*

*

Despărţirea de camarazi a fost prinsă în tristeţea a două cuvinte: „Pleacă rezerviştii"...

*

Astăzi, când spitalele — goale timp de doi ani — primesc în albul de nufăr al paturilor lor pe primii *ostaşi* ai Ţării, noi, foştii *„concentraşi"*, noi, umiliţii „înaltelor raţiuni şi comandamente de Stat", de altă dată, ne-am dori din tot sufletul alături de vechii camarazi, în primele rânduri. E singura recompensă ce ni se cuvine.

Ştim: Vor rămânea soţii în prag în aşteptarea celor duşi. Unele vor aştepta o vieaţă întreagă.

Vor rămânea şi copii, atârnaţi de poala rochiei, punând în fiecare zi aceeaşi întrebare: Da tăticu de ce nu mai vine? O ştim şi pe asta.

Şi mai ştim că ne vor cerca şi pe noi doruri intime, după cei rămaşi.

Da, numai cât sunt idealuri pentru împlinirea cărora întoarcerile din drum nu mai sunt posibile.

*

Basarabia şi Bucovina azi sunt ale noastre.

Se face ziuă!

Şi n'am văzut început de zi care să se oprească la jumătate.

———

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI"

Din carneţul unui pribeag

Prin Rusia, 1917

Tzuruga — Japonia

de **Anania Boldor**

Marea era agitată de un vânt rece şi puternic, ce stârnea valuri tot mai mari, cu cât ne depărtam de ţărm. Vaporul, cu marea lui încărcătură de soia, înainta greoiu prin valurile furioase. Mi s'a spus de către marinarii vaporului, că marea japoneză este una dintre cele mai periculoase şi mai agitate mări. Spre ziuă vântul s'a potolit, marea s'a mai liniştit şi dimineaţa am putut admira un mândru răsărit de soare. Ce frumoasă priveliste ne prezintă, ieşirea din imensitatea valurilor a globului de jăratec aprins!

Cât străbate ochiul nu vezi decât cer şi măreţia fără hotar a apei încreţită ca o pânză uriaşă, ce se sbate fără astâmpăr în toată întinderea ei. Orizontul se încinge într'o lumină vie, apa devine purpurie şi flăcări aprinse izbucnesc încet din imensitatea mării.

După o călătorie de două nopţi şi o zi, înaintând tot spre Sud, Luni dimineaţa am sosit în Japonia. Plecaţi din Vladivostok în plină iarnă, cu zăpadă şi pe un ger siberian, ne pomenim aici în faţa pădurilor verzi şi a unei atmosfere de primăvară. Vaporul e oprit în largul mării, la o depărtare de circa un Km. de ţărm, unde autorităţile japoneze se urcă pe vapor, spre a îndeplini formalităţile de debarcare. Călătorii sunt supuşi unei minuţioase cercetări igienice, precum şi a scopului şi mijloacelor de călătorie, mai ales cei ce venim din Europa.

Debarcăm la *Tzuruga*, mic port în partea de Apus a Japoniei.

Suntem într'o lume nouă, cu totul deosebită de cea prin care am trecut până acum, atât ce priveşte oamenii, cât şi aşezările lor, care toate te im-

INSTANTANEE

Cei fără inimă

Îmi aşezasem bagajele pe bancă, alături de mine şi stăteam neclintită aşa, cu aerul de plictiseală şi nerăbdare ce-l au toţi oamenii când aşteaptă să sosească trenul. In astfel de momente orice lucru mic te interesează, orice fleac câştigă în importanţă. Pe mine mă preocupa acum o bătrânică firavă ce sta ghemuită în fundul sălii de aşteptare.

Unde-o fi călătorind bătrâna? — gândeam în mine. Oameni de vârsta ei nu riscă decât drumuri până la biserică şi — cel mult — până în piaţă.

Când se apropie timpul să sosească trenul personal, baba prinse a se nelinişti, privea cu ochii ei mici, căprui, în toate părţile prin sală. Se sculă şi făcu câţiva paşi spre uşe, apoi o văzui că vine către banca mea şi cu glas umil mă roagă să am un picuţ grije de legătura ei, că se duce să scoată bilet. I-am făgăduit. M'am uitat după ea când a ieşit din sala de aşteptare, călcând mărunţel şi uşor. După câteva minute o văd că vine înapoi plângând cu sughiţuri. La ghişeul gării îi furase cineva banii pe care îi avusese înodaţi în batistă, la brâu. Era o sută şi mai bine de lei. Atât îi trebuia ca să călătorească în cl. III. într'un oraş din apropiere, unde zăcea rănit grav un fecior al ei, întors de pe front. Din întâmplare nu aveam la mine decât puţin mărunţiş, căci venisem la gară în întâmpinarea unei prietene şi nu luasem parale mai multe. I-am dat bătrânei ce-am avut şi m'am adresat apoi unui pasager gras, bine îmbrăcat, după toate semnele un negustor chiabur sau proprietar, care tocmai mântuise un prânz luculic în restaurantul gării. I-am povestit cazul, cerându-i s'o ajute şi el cu ceva, ca să-şi poată continua drumul. A refuzat pur şi simplu. Am cerut unei doamne, îmbrăcată luxos, cu butoni de briliante mari în urechi, ce sta la geamul acceleratului. I-am vorbit româneşte, căci o auzisem povestind cu un bărbat în limba aceasta. Mi-a răspuns în altă limbă, zâmbind, că nu mă pricepe. Am început atunci să-i povestesc, pe limba ei, despre ce e vorba, dar s'a retras dela geam. Mai la o parte aştepta un grup de soldaţi gata să se urce în tren. Plecau să apere ţara, s'o apere pe doamna şi pe domnul la a căror mărinimie apelasem în zadar. Unul dintre flăcăi, care urmărise scena, a scos din portofel doi poli — am putut vedea că mai rămăsese cu câţiva bani mărunţi — i-a întins bătrânei, apoi săltându-şi raniţa pe umăr se urcă senin în trenul care fluera.

Ecat. Pitiş

———

CHIPURI ŞI SUFLETE ITALIENE

de Prof. **I. Ol. Stefanovici-Svensk**

3.

Italiana „fără profesor şi fără lacrimi"

Dar, se va zice, italieneşte orice român poate învăţa.

Da! italiana *pane — carne — latte — porca madonna!* Dar nu graiul aşa de felurit şi bogat — fiind atât de secular cultivat — al literaturii. Nouă, Românilor, italiana ne opune speciale greutăţi, din care cea mai de seamă e aceea a desei confuzii, mai ales când ai „nenorocirea" să fii studiat şi alte limbi romanice, spaniola bunăoară.

Yankee-ul Mark Twain, care sub scrisul lui clownesc tăinuia o profundă seriozitate, a întrupat de minune atitudinea superficială a celor mai mulţi faţă de limba italiană — în americanul care spune:

— Eu pricep italieneşte fără profesor. De pildă *„Inaugurazione dela Chiesa Russa"* ce altceva poate însemna decât „Inaugurarea brânzei ruseşti"? Ce alt poate fi „Chiesa" decât „cheese" (brânză)?

Când un ziar italian scrie:

„La largizione del Rè d'Italia all' Ospedale", personagiul lui *Mark Twain* traduce: „Lărgirea Regelui la Spital", căci *largizione* ce poate fi decât *lărgire?* (printr'un banchet, desigur, interpretează el.)

In schiţa, iarăşi de mare umor, *„Cum am învăţat italieneşte fără profesor"*, alt american al lui Twain ne vorbeşte de succesele sale linguistice în Italia. Dacă într'un grup de Italieni, ne spune el, întrebam *„Dove è il gatto?* (unde-i pisica?) efectul era cât se poate de îmbucurător. Toată lumea se înveselea şi niciodată n'am simţit mai bine ce frumos vorbeam eu italieneşte. . . . fără profesor".

Caricaturizarea superficialităţii linguistice — vai! aşa de răspândită oriunde te întorci — e perfectă. Cu o glumă şi un surâs M. Twain lămureşte o întreagă psihologie comică dar şi tragică, prin urmările ei, pentrucă în cazul nostru, al Românilor, ea mai ales e pricina pentru care la noi — cu toate aparenţele contrare — se ştie atât de puţin şi de rău tocmai limba pe care noi o socotim *mai uşoară.* (Vezi a mea *„Limba Engleză în lumina linguisticei moderne"* unde se face critica metodelor care duc la această superficialitate linguistică; care îl costă atâtea milioane pe Statul nostru.) D-l Prof. Mihail Dragomirescu îmi spunea odată că pentru noi italiana *corectă* e cea mai grea limbă! Avea toată dreptatea.

O frumoasă vorbă italiană cristalizată din experienţa de veacuri a acestui popor înainte de toate artistic, spune:

„Il bel fatto vuol suo tempo", *„lucrul frumos cere timp"*. (Compară şi germanul *„Gut Ding braucht Weile"*). A şti bine o limbă e un *„gutes Ding"*; şi e un *„bel fatto"* să cunoşti italiana, căci *bello* se potriveşte de minune graiului toscan „dove si dolce suona".

Roma nu s'a clădit într'o zi şi nici minunatul grai de azi al celei mai vechi culturi mediteraniene cu minunatul lui cântec; *un vero bel canto.*

Ci acest admirabil grai nu se poate învăţa — cum se crede la noi îndeobşte — într'o lună şi... *senza maestro.*

4.

Admirând Genova

Era chiar în noaptea lui 1 Ianuarie 1938, în *Genova.* Folosindu-mă de puţinul timp în acea unică cetate, îi cutreeram străzile şi urcam scările ce duc dela catul de jos al oraşului spre prima terasă cu clădiri masive, ce vădesc neîntrecuta tradiţie a trăiniciei romane: Genova e un oraş în amfiteatru.

De pe a doua terasă vezi trei planuri de clădiri. Trieste şi Roma au privelişti asemănătoare. In noaptea aceea cerul era de iarnă geroasă, iar vântul înviorător curgea dinspre portul după care presimţeai furtuna. Te gândeai la imnul protestant ce se roagă:

„for those at sea"

„pentru cei depe mare".

In noaptea aceea rece Genua era o impunătoare, măreaţă regină de piatră ce-şi supraveghea mările, gătită de stelele de lumină ale cetăţii, privită de stelele cerului, boltă aproape neagră ţintuită cu aur.

O sobră, puternică frumuseţe — fapt durat de generaţiile de negustori şi armatori mediteranieni. Spre suprafaţa amintirilor se ridicau sumbre povestiri cu piraţi medievali.

Eram fermecat de tăria magnific cristalizată în golful acela al Rivierei italiene, când spre locul înalt unde mă găseam se urcă un Genovez. Mă întrebă de nu mai ştiu care stradă, pe mine, „Genovez" de câteva ceasuri. Îi răspund: — *Mi rincresce molto, ma io non sono Genovese. Sono soltanto un viaggiatore in questa meravigliosa città"...* Şi mă pierd în interjecţii ce dau rostire admiraţiei mele entusiaste.

— *Lei è Inglese?*

— *No, sono Romeno*

— *Allora siamo fratelli.*

„Atunci sântem fraţi" răspunde cu deschisă părere de bine.

Şi sub cerul genovez, pe culmea ceea cu trainice clădiri, ne despărţim cu părerea de rău a oamenilor ce simt că ar putea fi prieteni şi „ca fraţii" o viaţă întreagă.

———

PREDICI ÎN PUSTIU

VĂZÂND ŞI FĂCÂND

Războiul a reactualizat vechea metodă a realizărilor: *Văzând şi făcând.* Apostolul Pavel exprima aceeaşi ideie: *„Credinţa fără faptă, moartă este"*, — iară filozofia, în stilul ei mai sobru, spune: *„După o matură gândire, execuţie rapidă"*. Ori-cum ne-am exprima, un lucru rămâne cert, că rămânem în mijlocul drumului, rămânem la idealuri neîmplinite „sau cel mult numai pe jumătate atinse, rămânem cu vieţi adesea trăite în zadar, fiindcă nu cunoaştem necesitatea inexorabilă a acestei metode de realizări şi creaţie în viaţă, rezumată aşa de scurt în *„văzând şi făcând"*. Cei mai mulţi dintre noi ne mulţumim *să vedem* numai şi, sau nu luăm hotărîrea de a începe marea lucrare a executării unui plan, sau e distanţa prea mare între hotărîre şi executare şi, trecând timp prea mult, se uită adesea hotărîrea şi cu atât mai mult executarea, sau ne aprindem, cum zice aşa de plastic poporul, ca un foc de paie ne stingem înainte de a fi putut realiza ceva. *Dacă războiul, se spune de mulţi, este necesar, în veci vecilor nu va putea fi eliminat din năravul popoarelor — atunci cel puţin să învăţăm din el metoda* **văzând şi făcând.** Ce ar deveni o armată care execută un atac, fără a vedea bine unde este inamicul? Ce ar deveni o armată, care atacând sau atacată fiind, nu execută imediat ceea ce s'a văzut că este necesar de a se executa?

Câţi dintre cei ce ar fi putut avea azi o căsuţă a lor proprie, nu o au încă şi nici nu o vor putea avea, acuma mărindu-se enorm greutăţile de construcţie, din cauză că nu au cunoscut metoda văzând şi făcând. Ţi-ai găsit un locşor de construcţie, ai văzut locul, ai şi început să aduni puţin material de construcţie şi în 2-3 ani casa ta putea să fie gata. Aşa, tot ai dat zilelor rând, tot ai aşteptat ceva miraculos să vie, ceeace bineînţeles n'a putut sosi şi te-ai pomenit, cu 20 de ani trecuţi decând ai loc de casă şi locul încă e tot pustiu. Ai rămas încă tot stingher în vieaţă, fără soţie şi fără copii, deşi poate te-ai apropiat de vârsta de 50 de ani — fiindcă nu ai cunoscut metodă văzând şi făcând şi ai tot lăsat să treacă vreme între hotărîre şi execuţie. Ai tot visat mulţi ani de-a-rândul să ai o maşină a ta, şi cine ştie când o mai poţi avea, fiindcă nici măcar permisul de conducere nu ai fost în stare să ţi-l iai, tot din cauza distanţei prea mari între hotărîre, dorinţă şi executare. Ştii foarte bine ce bine ţi-ar face urcarea zilnică a dealului din faţa locuinţei tale; ai şi făcut-o trei zile consecutiv, apoi focul de paie s'a stins şi a trecut aproape anul de când nu ai mai urcat dealul. *Şi aşa mai departe, tot desiluzii, neîmpliniri de idealuri sau realizări pe jumătate, din cauză că nu am adoptat metoda: Văzând şi făcând.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

presionează adânc. Un furnicar de oameni mărunţi mişună repede şi cu multă sârguinţă în toate părţile. In port şi în câmp la seceratul orezului, bărbaţi şi femei în pantalonaşi scurţi şi cu strânse bonete pe cap, muncesc cu zor şi mare îndemânare, dela revărsatul zorilor, până în orele târzii de noapte.

Oraşul pretutindenea prezintă ordine şi curăţenie, străzi foarte înguste şi bine întreţinute, adevărate alee, pe care circulă fără grije mulţimea copiilor.

De cum ai pus piciorul pe uscat, totul îţi dă aici impresia curiozităţii: natura şi oamenii cu portul şi cu obiceiurile lor, felul de a primi şi judeca lucrurile, se deosebesc atât de mult de cele dela noi, de cele văzute până aci.

Locuinţele oamenilor, atât de mici şi simple, construite din lemn uşor şi din carton, cu uşi şi fereşti de hârtie, de o curăţenie minuţioasă, te impresionează adânc la prima vedere. O şedere de câteva ore, — până la plecarea trenului spre Iokohama, — ne-a dat prilejul să facem o privire fugitivă asupra acestui orăşel tipic japonez, — care mai bine şi mai fidel înfăţişează caracteristica ţării şi a poporului japonez; vieaţa simplă şi ordonată, munca şi curăţenia, cu un traiu sobru şi cumpătat. Casele mici, joase, cu o verandă în faţă sau chiar de jur împrejur şi care pe vreme rea sau peste noapte se poate închide cu nişte obloane mari, — par mai mult nişte întocmiri provizorii şi rudimentare, în vederea cutremurelor atât de dese în Japonia. Nu arareori se întâmplă şi câte 2-3 cutremure într'o singură noapte, cele mai multe, — e drept, — abia simţite, dar şi multe catastrofale, ca bunăoară cel din 1896 cu 27.000 morţi, cel din 1891 şi mai ales cel din 1923 cu 523.000 case distruse, cu peste 200.000 morţi şi milioane de nenorociţi rămaşi fără adăpost, subt cerul liber, în frig şi ploae.

In lăuntru, — camerele ce se despart unele de altele prin nişte pereţi de carton aşezaţi în rame, ce se împing în dreapta şi în stânga, ca uşile dela unele vagoane, — sunt cu desăvârşire goale, lipsite de orice mobilă sau utensilii gospodăreşti. Duşumeaua e acoperită cu rogojini groase de împletituri artistice din paie sau trestie. De aceea în casele japoneze nu se intră încălţat şi greutatea cea mare, pentru un european, e descălţatul şi încălţatul la fiecare intrare sau ieşire din casă, pe când lucrul acesta, pentru Japonezi, care poartă întotdeauna sandale uşor de descălţat, nu constitue nici o greutate. Mobila Japonezului, — care poate fi cel mult o masă joasă şi foarte uşor de demontat şi în loc de scaune nişte perne pătrate şi groase, — se ţine într'o firidă din fundul camerei, ce e mascată cu un perete de carton atât de bine, că nici nu poţi observa că acolo e un dulap întreg.

Casele sunt dese şi curţile de cele mai multe ori nu sunt despărţite unele de altele prin garduri. Părăiaşe cristaline se scurg prin curţi şi adesea chiar prin case, pentru mai buna şi mai uşoara întreţinere a curăţeniei.

Pe străzile foarte înguste şi atât de curate şi bine întreţinute, nu pot circula vehicule mari, — bineînţeles afară de câteva oraşe mari, ca Tokyo, Nagasaki, Kabe, etc. şi prin porturi, — de cât cărucioare de mână şi trăsurica „Ricksa" (un fel de gabrioletă) aşezată pe două roate cu cauciuc, trasă de oameni.

In jurul caselor şi pe stradă mişună mulţimea de copii şi femei ce-şi poartă copiii în spate, într'o glugă, dereticând în gospodăria lor restrânsă.

———

Napoleon I, Rusia și Țările Românești

de **Aurel A. Mureșianu**

Făcând caracterizarea lui Napoleon I, un istoric german scrie între altele: „Deși nu a putut desăvârși revoluția din Franța și nu i-a putut da un scut de apărare durabil împotriva străinătății, totuși el a înlăturat anarhia și *a asigurat Europei multe din achizițiile revoluției*... El este creatorul impunătorului edificiu, pe ale cărui temelii zace Franța de astăzi. După veacuri de întuneric, prin împotrivirea ei lui Napoleon, s'au aprins iarăși în Spania primele schintei ale luminii, făcând cu putință ca aici să se nască cea dintâi constituție liberală a Europei. Nu este țară care să-i mulțumească mai mult ca Italia, care a devenit prin el, după veacuri de descompunere, iarăși mai mult decât o noțiune geografică. Fără să vrea el a așezat, în Germania, columnele unui puternic edificiu, a cărui desăvârșire nu s'a făcut, firește, decât după căderea nepotului său (Napoleon III). ....Napoleon este mai departe acela care s'a opus, cel din urmă, stăpânirii maritime a Angliei, și care a descoperit în sistemul continental pentru întâiași dată un sistem comercial care să țină, cel puțin în idee, socoteală de interesele întregului continent. ... *Ani de zile el a izbutit să țină în frâu și puternica împărăție rusească*". (Th. Bitterauf, *Napoleon I*, Lipsca 1908).

Și noi Românii avem de a mulțumi acestui mare reorganizator latin al Europei; pe lângă impulsul puternic pe care l-a dat redeșteptării noastre naționale și politice, scăparea noastră de primejdia de a fi înghițiți pentru totdeauna de uriașa împărăție pravoslavnică dela Răsărit.

Pe timpul marei revoluții franceze și a organizatorului și realizatorului planurilor ei politice, Napoleon I, principatele românești se găseau subt stăpânirea directă a imperiului otoman, și aparțineau teritoriului politic al acestuia, cu toate că prin „capitulațiunile" încheiate în decursul veacurilor de voevozii lor victorioși, ele își păstraseră în imperiu o situație excepțională, întrucât nu au fost niciodată transformate în pașalâcuri, — cum fusese de pildă transformată chiar și Ungaria în timpul dominațiunii turcești — ci au fost numai țări tributare Turciei, păstrându-și autonomia lor culturală și administrativă.

Cu toată ura lor împotriva „păgânilor" și cu toată greutatea birurilor pe care trebuiau să le plătească acestora, patrioții cei buni și adevărați ai țărilor românești se convinseră în decursul războaielor ruso-turcești, din a doua jumătate a veacului al 18-lea și a îndelungatelor ocupații a țărilor lor de către oștile rusești, despre primejdia și mai mare a întovărășirii lor cu frații întru Hristos, de peste Nistru, care subt masca ademenitoare a „protectoratului" le pregăteau o robie și mai mare, ba chiar desființarea lor ca națiune și stat.

Iată cauzele pentru care clasa luminată și cultă a Românilor își îndreptă cu atâta simpatie privirile spre cetatea luminii latine dela Apus, de unde se anunțară zorii unei zile mai frumoase pentru toate popoarele oropsite ale Europei. Iată de ce se însuflețeau ei și de victoriile generalului „Bunăparte" și de ale „primului consul" și împărat de mai târziu împotriva Austriacilor, a Prusienilor și mai ales a Rușilor, coaliați la început cu ei.

Incă în decursul campaniei sale victorioase din Italia, conducătorul mișcării de desrobire a popoarelor creștine ale imperiului otoman, Aromânul Riga Fereu, alergă să se întâlnească cu el la Veneția, pentru ca să-i implore ajutorul său pentru eliberarea „Greciei". Conducătorii mișcării naționale poloneze îl numeau în apelurile lor „părinte al oprimaților", iar agenții diplomației de atunci ai Franței din principatele românești ne-au lăsat în corespondența lor nu numai o dovadă a însuflețirii patrioților români pentru acela care la 1797 pusese, prin înființarea „Republicei Cisalpine", temelia viitoarei măriri a Italiei și care readuse la 1806 Polonia, după ocuparea Prusiei, așa zicând, din cenușa ei la viață, prin înființarea „ducatului Varșoviei"; a aceluia care mai târziu, în ajunul campaniei sale împotriva Rusiei, nu numai că intenționa să trimeată un corp de armată în Moldova, pentru a ataca pe Ruși pe la Nistru, dar se arătă înclinat să susțină și planul patrioților români pentru înființarea, prin unirea țărilor românești a „marelui ducat al Daciei".

Astfel consulul francez din Iași, Parant, scria la 26 Decemvrie 1805, după intrarea triumfală a lui Napoleon în Viena, ministrului de externe al Franței, Tallejrand, la Paris, că „unii dintre boieri sunt nu numai prieteni, ci entuziaști de numele francez. Este sigur că între ei cei mai puțini sunt aceia care sunt atașați sincer Rusiei... In timpul din urmă a fost vorba aici de *un manifest al împăratului Napoleon care promitea Principatelor atât restabilirea vechilor privilegii cât și restituirea Bucovinei, precum și a altor provincii desmembrate*".

Insuși Napoleon mărturisea, după victoria dela Iena, în răspunsul dat din Berlin la 7 Noemvrie 1806 scrisorii „principelui Valahiei" Alexandru Șuțu, că „această victorie îi este scumpă, fiindcă *îl ajută să ușureze soarta celor opr mati* "

Se știe că, după înfrângerea ce-o suferi în anul următor în bătălia dela Friedland, țarul Rusiei Alexandru I, reuși să-l seducă pe Napoleon la încheierea unei păci, ba chiar a unei „alianțe" cu el. Știm însă și aceea că din promisiunile „verbale" făcute atunci de Napoleon lui Alexandru, cu privire la o eventuală împărțire a Turciei, nu s'a ales nimic. *In realitate Napoleon a avut nevoie de liniște în Orient pentru a-și putea îndrepta toate forțele asupra Spaniei răzvrătite, susținută de dușmana lui de moarte, Anglia.*

Poarta otomană se găsea dela 1806 din nou în război cu Rusia și luptele se dădeau mai ales pe bietele teritorii ale țărilor românești. Nouile pregătiri de război ale lui Napoleon din 1811, speriară însă pe Ruși. Ei se și grăbiră să încheie pacea cu Turcii și au fost buni bucuroși că, profitând de turburările din sânul armatei turcești, au reușit totuși să obțină, prin pacea dela București, ruperea Basarabiei din trupul glorioasei Moldove.

Niciodată nu vor fi sperat patrioții români mai mult în izbânda cauzei drepte a românismului.

Gh. Asaki, care să găsea atunci la Roma, ne spune în memoriile sale că comandantul garnizoanei franceze de acolo, generalul Miollis, l-a îndemnat să plece în Moldova și să se pună pe lucru pentru înfăptuirea mărețului plan politic — *al Daciei*. „Această idee, ăst nume, scrie Asaki, m'a electrizat!"

In aceste clipe sublime Asaki nu se va fi gândit, de sigur, că vor trebui să treacă încă treisprezece decenii și să curgă încă mult sânge scump românesc, pentruca acest plan să se poată apropia de realizarea lui definitivă.

PENTRU CITITORII NOȘTRI

Ori ce reclamațiune cu privire la neprimirea «Gazetei Transilvaniei» de cei care și-au achitat abonamentul pe anul 1941, se va adresa la noua administrație, Bd. Regele Ferdinand Nr. 12 (Biblioteca «Astra»), deoarece noi înțelegem să expediem ziarul tuturor abonaților, chiar dacă abonamentul a fost încasat de fosta administrație.

Pagini basarabene

Sub cnutul rusesc

de Prof. **N. Baboie**

Moldova din stânga Prutului căzuse jertfă, prin tratatul dela București, 1812, nesățiosului imperialism rusesc și incapacității și netrebniciei diplomației turcești. Faptul anexiunii era considerat de diplomația rusească ca *„o etapă"* a viitoarelor lor planuri și combinații politice. Perspective și mai triste, și mai primejdioase se deschideau, deci, pe seama Principatelor Române. Imperialismul rusesc se lovea însă, de astădată, de împotrivirea dârză a marilor puteri apusene, care își vedeau periclitate interesele lor economice și politice prin expansiunea rusească.

Basarabia, în urma războiului de 6 ani, a prestațiilor, rechizițiilor, birurilor și prădăciunilor armatelor rusești, era complet ruinată. Insuși țarul Alexandru I, luând cunoștință de plângerile Moldovenilor, zise: *„Nu mai pot permite astfel de grozăvii"*. Intre astfel de împrejurări, vestea anexiunii Basarabiei umplu sufletul populațiunii de adâncă amărăciune și jale. Teama de administrația rusească și groaza că se va introduce și în Basarabia, întocmai ca și în Ucraina, servagiul, dupăce țăranii Moldoveni se bucuraseră de libertate individuală, împinse populația să emigreze în masă de subt „scutul liberatorilor ortodoxi" în Moldova, rămasă subt „jugul păgân turcesc".

Pentru a opri acest exod al populației se declară Moldova contaminată de ciumă, se institui un cordon militar și se recurse la cuvântul de autoritate al mitropolitului Gavriil Bănulescu.

Acestui fenomen al emigrărilor, intervenției mitropolitului Gavriil, care cerea guvernului rus „aplicarea legilor locale și administrația prin Moldoveni", precum și liberalismului, la modă în acea vreme, al țarului Alexandru I, se datorește faptul că nu s'a introdus dela început sistemul de guvernare rusesc, ci s'a dat o quasi-autonomie cu limba de administrare moldovenească. De altcum era și foarte greu să se înlăture dintr'odată toate formele de viață ale unui lung trecut istoric și să introducă administrația nouă, fără un răstimp de tranziție.

O comisiune, instituită de țar, elaboră un statut numit *„Așezământul obrazovaniei oblastei Basarabiei"*, promulgat de însuși Alexandru I, care veni cu această ocazie la Chișinău, voind să demonstreze Românilor din Moldova și Muntenia că Rusia înțelege să respecte datinile și obiceiurile pământului. Acest așezământ *„întărește întrebuințarea limbii moldovenești, pe temeiul și spre întărirea dreptăților și a legiuirilor locului, acele cu multă milostivire lăsate pentru de-apărarea oblastiei Basarabiei"*. Așezământul era deci o adevărată constituție largă, și liberală, care așeza Basarabia alături de Polonia, Finlanda și Georgia.

Dar introducerea acestei autonomii și declarațiunile liberale ale țarului

Continuare în pagina 5-a

Gura lumii

CÂȚI EVREI ERAU PE PĂMÂNT IN 1911

Nu știu ce om deștept a spus, că sunt două feluri de minciuni; minciunile adevărate și statisticile.

Desigur, statisticile numai întru cât nu pot fi riguros exacte, așa cum suntem deprinși să pretindem cifrelor. Că eu pot să spun exact: am în buzunar 10 lei; îi scot, îi număr și văd că sunt numai zece (din păcate!), dar cum o să spun: Brașovul are, să zicem, 3000 de Evrei, că vi Dumneata și-mi spui: Nu, sunt 3500, însă 500 deși merg la Sinagogă, la numărătoarea care s'a făcut, au declarat că sunt Unguri, pentru că așa s'au simțit ei datori să se „integreze" sau „asimileze".

D'aia zic, cifrele pe care le voiu da, privitor la numărul Evreilor depe pământ în anul 1911, nu-s chiar literă de Evanghelie. Cel mult de Talmud! Cu atât mai mult, cu cât le-am găsit în același ziar *cușer*, de unde rândul trecut am luat năzdrăvănia, că poporul britanib e identic cu cel circumcis.

Dar să dăm cuvântul statisticii:

In Europa recordul olimpic îl deținea

RUSIA cu	5.186.000
Austro-Ungaria	1.168.222
Germania	581.519
Turcia	350.000
România	269.015
Anglia	230.376
Olanda	103.988
Franța	80.000
Italia	38.000
Bulgaria	28.307
Elveția	12.551
Bosnia și Herțegovina	8.213
Serbia	8.000
Grecia	5.792
Danemarca	4.082
Belgia	4.000
Suedia și Norvegia	3.402
Luxembourg	1.201
Creta	728
Spania	402
	8.083.788

ASIA

China	300
Persia	35.000
Turkestan-Afganistan	14.000
	49.000

AFRICA

Maroc	150.000
Abisinia	120.000
Algeria	57.132
Tunis	45.000
Egipt	25.200
Tripolis	20.480
	417.812

AMERICA

Statele Unite	1.136.240
Argentina	6.755
Mexic	1.000
Curaçao	831
Venezuela	411
	1.145.237

Ăștia-s toți, adică erau toți, cam vre-o **9.695.837**.

De-atunci au trecut 30 de ani. Prin alte părți nu prea știm: se vor fi înmulțit ori ba? La noi însă tare trebuie că le-a mers bine! Și mulți fiind, de una mă mir: Când avem grâu mult, exportăm. Oare n'am putea face și ceva export de evrei? Măcar 95% din câți avem. Că restul îl „asimilăm" noi.

I. C.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ziua Domnului

„ŞI S'AU DESCHIS OCHII LOR"

Ev. Mat. IX, 18.

Nu-i nimic mai măreţ şi sfânt pentru numele lui Dumnezeu, decât să lase pe unde trece urmele bunătăţii Sale; toţi paşii Domnului din cetăţi şi oraşe sunt marcaţi prin aceste bogate daruri.

In fruntea tuturor stă „cetatea sa": Capernaumul, orăşel din apropierea Ghenizaretului.

Aici a tămăduit Domnul un slăbănog, care zăcea de multă vreme în pat şi o femeie de 12 ani în neputinţă; a înviat fiica unui dregător, doi orbi au primit în dar vederea şi a vindecat un mut îndrăcit. Mat. IX. 8, 22, 25, 29, 33.

Minuni, minuni! Da, minuni! Se'ntâlnesc în vieaţa Mântuitorului la fiecare pas, ca un blând răsărit de soare în fiecare dimineaţă. Dece firea noastră iscoditoare nu se bucură de ele, ca aceşti oameni vindecaţi, pentrucă în strigătul lor e şi durerea noastră?

Noi nu ştim să întâlnim pe Mântuitorul nostru Isus Hristos şi nu credem în puterea lui. Noi ne înţepenim în puterea noastră şi nu vrem să vedem „că mai pe sus de legea firii, care duce spre ţărână, e puterea lui Dumnezeu, care ascultă şi morţii".

„Tot ce veţi cere, crezând fără şovăire, veţi lua", (Mat. XXI, 22) ne-a spus Domnul. Şi s'au ridicat peste desnădejdea şi suferinţa lor: Iair, căpetenia oraşului Capernaum, — în genunchi se ruga Domnului: „Fica mea acum a murit, pune-ţi mâna peste ea şi va învia" iar femeia, de multă vreme în neputinţă — „venind s'a atins pe poala hainei Lui", cu credinţa că se va tămădui —, şi orbii, care strigau: „Miluieşte-ne pe noi, Fiul lui David!". (Mat. IX. 18, 20, 27). Toţi au biruit suferinţa prin credinţa în Isus Hristos. Ei ştiau că dacă nu-i vor atinge mâna sfântă a Domnului Hristos, orbi şi bolnavi vor rămânea toată vieaţa. Insă ei şi-au deschis sufletele — ca floarea la lumină —, s'au apropiat de Domnul, au înghenunchiat în faţa Lui, s'au rugat şi au crezut în ajutorul Celui de sus.

Credinţa i-a mântuit. Dar iată ce ne învaţă Domnul Hristos: „Cel ce crede în mine,... şi mai mari lucruri decât acestea va face" (Ioan XIV, 12). Şi într'adevăr, dacă Domnul a vindecat ochii orbilor numai atingându-i cu mâna sa, nu s'au făcut oare lucruri tot atât de minunate, când „ştergarele, care numai atinsese trupul Sf. ap. Pavel, vindecau bolnavii, peste care se puneau". Fapt. Ap. XIX, 12. Şi nu numai albiturile acestea aveau această putere de vindecare, ci chiar umbra apostolilor. Umbra, care nu-i nimic, vindeca bolnavii: *Cei ce credeau în Domnul,* mulţime de bărbaţi şi femei, *scoteau pe cei bolnavi şi îi puneau pe paturi, ca venind Petru, măcar umbra lui să umbrească... şi se tămăduiau toţi*". Fap. Ap. V. 14—16.

Domnul nostru Isus Hristos n'a făcut numai minuni, ci El a dat această putere apostolilor Săi şi la toţi cei ce cred în puterea lui Dumnezeu. „Dacă voi puteţi crede, zice Mântuitorul, toate sunt cu putinţă celui ce crede". Marcu IX, 23.

Minuni, minuni! Da, şi astăzi sunt minuni. „De poţi crede", aceasta este minunea minunilor, din această pricină câţi nu se rugau Domnului: „Cred Doamne, ajută necredinţei mele". Chiar apostolii Mântuitorului nostru Isus Hristos se rugau: *„Doamne adugă-ne nouă credinţă"*. Luca XVII. 5. Şi le-a răspuns lor: O „dacă voi aţi avea credinţă numai cât un grăunte de muştar, aţi zice acestui sicomor: Desrădăcinează-te şi te sădeşte în mare şi te va asculta". Luca XVII, 6.

Minunea cea mare a Domnului stă în credinţa pe care a aprins-o în sufletul nostru. Ne vom izbăvi şi noi de atâta suferinţă ce întâlnim la tot pasul, când vom crede ca Iair, ca orbii din scriptura cea sfântă şi ca atâţi alţii cuprinşi de suferinţă.

Oricât ar fi de mare durerea, să ştiţi că n'am pierdut totul, decât atunci când s'a pustiit sufletul de credinţa în Dumnezeu.

Când ne vom lăsa pradă duhului rău şi când în sufletul nostru va arde numai scrumul desnădejdii, nimic nu mai putem aştepta.

Minunea se va apropia şi de noi, ne va înălţa, ne va da vieaţă şi „ne va deschide şi ochii" noştri, în clipa când într'adevăr vom crede.

Râşnov, 21 Iulie, 1941.

Pr. Ioan Scurtu

„Cuvinte despre educaţie"

Conştiinţa

de **Maria Popescu-Bogdan**

Sunt foarte mulţi oameni leali, care în diferite momente şi situaţii cred că procedează corect şi cu dreptate, conduşi de curata lor conştiinţă.

Ei îşi respectă această conştiinţă, excluzând orice altă lege, care le-ar impune o mai aprofundată raţiune.

De câte ori nu ni se spune;

I. *„Eu fac aşa după cum cred eu că e bine"*. Dar de câte ori nu greşim, procedând, — cu tot curajul, — în urma acestui îndemn propriu?

Deci nu ne este permis a proceda, după cum credem noi c'ar fi *bine*, ci după cum ar fi *drept*; indiferent că, unul sau altul, ne-ar aproba sau nu.

II. „Eu fac tot ce-mi este posibil; mai mult, ce să fac?". Tu ai putea face mult mai puţin decât altul, dar lucruri mult mai bune: contrar, dacă ţi-ai da silinţa, ai putea — cu mentalitatea ta— provoca chiar şi un dezastru, pe o vieaţă întreagă?

Aceste feluri de a vorbi, prin care ne exprimăm convingerile, îşi au rostul numai în gura oamenilor înţelepţi; în gura unui neghiob strică, cu atât mai mult, cu cât sunt prezentate sub aspectul unei virtuţi.

Dar oare nu se găsesc trepte de distanţare a conştiinţei, între înţelepţi şi neghiobi?

Nu! Neghiobul oricât de prudent ar fi el, este un om, care nu-şi recunoaşte stăpânul şi care şi-a zis: „Nu-i nici Dumnezeu, nici Lege".

Inţeleptul, fie el mai mult sau mai puţin înţelept, recunoaşte întotdeauna pe cei mai mici sau mai mari, adică pe oamenii superiori lui; precum şi o lege mult superioară, celei a lui proprii.

„Legea Dumnezeească", pe care s'o căutăm, s'o învăţăm, s'o iubim şi căreia să ne supunem!

Dar ca să găsim această lege, să începem a introduce pe om, de copil în ea, obicinuindu-l a se supune de mic, a da ascultare şi supunere primilor şi celor mai apropiaţi stăpâni ai lui: părinţilor, profesorilor şi bătrânilor. Urmând propunerea şi îndrumările acestora, astfel îi vom îndrepta, se vor apropia şi vor recunoaşte pe marele stăpân al tuturor, pe Dumnezeu.

Părerea ta? Dacă în vieaţă nu te-ai manifestat, ca un om remarcabil, *nu se poate crede despre tine* c'ai avea oarcare idei, material de-a combina şi a judeca; prin urmare, nu-ţi poţi face o părere dreaptă asupra unui lucru, sau a unei cauze; rămâi deci la meşteşugul tău, pe care l-ai învăţat şi-l şti a-l împlini cu siguranţă.

Ai o casă; ţine-o în ordine. Ai o marfă de vânzare, un pământ de arat, o fântână de săpat? Pentru astfel de lucruri nu se cer mai multe păreri; fă cum ai învăţat.

Afară de rostul tău, sunt lucruri asupra cărora nici nu este permis a ne forma noi, o a doua părere d. e.: Crime, nedreptăţi, înşelătorii pe care descoperindu-le, momentan să le si *biciuim!* d.e.: copiii au înclinări pronunţate de lăcomie şi ceartă, foarte periculoase, care neglijindu-le în educaţie, pot duce popoare întregi la dezastru.

Ca simplu om de omenie, în chestiuni de mari răspunderi, să fim cât se poate de rezervaţi în a ne da părerea.

In orice caz, rezonabil este să ne formăm o singură părere (când ni se cere), dar o părere care să impună. In chestiuni de probleme mari, ca: religie, guvernământ, ştiinţă, arte etc., cu timpul te convingi singur, că nu-ţi poţi da nici o părere.

Cel mai bun lucru, în cazuri de acestea este, ca om cult: a tăcea şi a-ţi da silinţa, din zi în zi, a te cumini şi a înţelege mai bine pe alţii, mai cuminţi ca tine.

Părerile copiilor nu se iau în seamă!

— — —

Medicul nostru

TIFOSUL EXANTEMATIC

Una din cele mai periculoase boale molipsitoare este tifosul exantematic. Numit tifosul foamei, tifosul războiului, această boală este strâns legată de foame, de mizerie şi sărăcie şi de aglomeraţii mari de oameni.

Deaceea nici un război al trecutului n'a rămas cruţat de tifosul exantematic. Războiul de 30 de ani, războiul lui Napoleon în contra Ruşilor, războiul din Crimeea în 1853, războiul ruso-turc din 1877, toate acestea n'au adus mai multă moarte de cât a adus în timpul lor tifosul exantematic. Chiar în războiul nostru din 1916—1918 tifosul exantematic ne-a răpit mai multe vieţi, decât am pierdut în luptele eroi ce ale armatei noastre.

Istoria tifosului exantematic se confundă cu istoria mizeriei şi a sărăciei. Au fost în războaie cele mai mari epidemii, fiindcă războaiele au creiat totdeauna condiţiile cele mai prielnice pentru ivirea şi răspândirea boalei Sărăcia, mizeria, miş area şi aglomerarea mare a maselor popoarelor sunt strâns legate de războaie. Dar ţinuturile, în care sărăcia şi mizeria sunt încuibate şi în timp de pace, n'au putut scăpa niciodată de tifosul exantematic. In Rusia şi Basarabia au bântuit boale în timp de pace ca şi în timp de război.

Mult timp n'a fost cunoscută cauza acestei boale periculoase. Astăzi cunoaştem foarte bine modul în care se iveşte şi răspândeşte!

Nu cunoaştem încă microbul, care produce tifosul exantematic. Dar ştim, că acest microb necunoscut încă, ajunge la om prin păduche.

Păduchele de pe un om bolnav de tifos exantematic prin înţăpătură ia microbul. Ajungând apoi pe un om sănătos prin înţăpătură îl molipseşte şi pe acesta.

Aşa înţelegem azi pe deplin pentru ce se iveşte tifosul exantematic în timpul războaielor şi pentruce ţinuturile, care trăesc în sărăcie şi mizerie nu pot scăpa de tifosul exantematic nici în timp de pace. Aglomerări de oameni, cu o vieaţă a acestora lipsită de cea mai elementară îngrijire a corpului în timp de război, sărăcie şi mizerie în timp de pace, care în timp de război se accentuiază şi mai mult, sunt condiţiile cele mai prielnice pentru desvoltarea păduchelui. Şi odata ce păduchele a cuprins mase mari ale populaţiei, sau armatei, boala se răspândeşte cu cea mai mare uşurinţă. Un bolnav se găseşte totdeauna. Iar păduchii de pe acesta pot trece cu uşurinţă la alţi oameni sănătoşi, îmbolnăvindu-i şi pe aceştia. In felul acesta prin mijlocirea păduchelui boala trece cu uşurinţă dela om la om, cuprinzând armate şi ţări întregi.

Semnele boalei sunt: căldură care dela început este foarte mare şi se menţine la un grad mare 14 16 zile. Dela început o stare generală a bolnavului foarte rea. Patru până la şapte zile după începerea boalei se arată pe corp nişte pete roşii.

Mortalitatea la tifosul exantematic este foarte mare. Deaceea boala trebuie considerată ca una dintre cele mai periculoase boale infecţioase.

Combaterea tifosului exantematic numai este grea, decând cunoaştem cauza şi felul de răspândire al lui.

Bolnavul de exantematic este periculos pentru alţii numai atâta timp, până poartă pe el păduchi. Curăţit de aceştia bolnavul nu mai prezintă nici un pericol.

Prin urmare curăţirea bolnavului de păduchi este prima măsură, pe care trebuie să o luăm în combaterea tifosului exantematic.

Dar nu e destul să curăţim de păduchi numai pe bolnav. Lupta contra tifosului exantematec trebue să fie lupta contra păduchilor. Stârpirea lor înseamnă stârpirea tifosului exantematec.

Este o ruşine, ce ţara noastră, ţară în rândul ţărilor civilizate, mai are ţinuturi întregi încă, în care păduchele este un locuitor obicinuit al caselor, fără de care lumea din acele ţinuturi nu poate trăi.

Păduchele în timp de pace înseamnă nu atât sărăcie şi mizerie, ci înseamnă mai mult lenevie, murdărie şi lipsă de simţul curăţeniei. La curăţenie şi pe omul harnic nu trăeşte păduchele. De această ruşine a păduchelui trebuie să fie scăpată întreaga noastră ţară.

Curăţenia se va face prin baie, iar distrugerea păduchilor prin cuptoare anume făcute.

Şi nu lipsească băi şi cuptoare de deparazitare din nici o comună, iar în război dela nici o unitate militară.

Când acestea vor fi făcute şi lumea noastră se va folosi de ele, atunci va dispărea din ţara noastră şi tifosul exantematic. (nc)

Vrednicie românească

Continuare din pag. 1-a

Faptele răsunătoare de vitejie ale armatei austro-ungare au fost înscrise de soldatul român pe toate fronturile unde l-a trimis drăguţul de Impărat.

Faptele eroice pentru apărarea Bucovinei se datoresc detaşamentului Generalului Dănilă Papp, care a fost stânca de ocrotire a atâtor cămine germane. Lt. Colonelul Rusu devenise aproape legendar în războiul de guerilă din Carpaţi, pentru al cărui cap Ruşii fixaseră cele mai mari premii.

Pentru fapte de arme Generalul Ion Boieriu este numit Cavaler al Ordinului Maria Terezia. Crucea de Fier germană a fost aninată pe pieptul aproape al tuturor ofiţerilor superiori români şi alte numeroase dinstincţii mari germane, pentru fapte eroice, ofiţerilor inferiori şi trupei.

Dar ofiţerul şi soldatul român a fost şi element de ordine, oriunde l-a asvârlit sorţii războiului. După prăbuşirea Austro-Ungariei, în turburările din 1918 din Viena, Regimentele româneşti: 51-Cluj şi 64-Oraştie — dupăce depuseseră jurământul de credinţă consiliului naţional român din Viena, — au servit mai mult de o lună tânărului guvern germano-austriac, în cele mai critice momente.

Valurile bolşevismului abătute în aceeaşi toamnă asupra Ungariei au fost zăgăzuite şi îndepărtate din Ardeal tot prin vrednicia acestor ofiţeri şi trupă. Aceiaşi, trupă şi ofiţeri, înfrăţiţi cu cei din Moldova şi Muntenia, au măturat hoardele comunistului Bela Kuhn şi au restabilit ordinea, ajutând să se înscăuneze un guvern de ordine în Budapesta, în anul 1919.

Aceste fapte e bine să se ştie astăzi, când alţii se laudă poate prea mult cu credinţa şi alianţa de totdeauna cu poporul german, împodobindu-se şi cu faptele de arme ale noastre şi cerând răsplătirea credinţei, ceeace a putut deveni, la un moment dat, pedeapsă nemeritată contra celor care au înscris într'adevăr, cu sângele lor, acele biruinţe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AGRICOLE

Insemnătatea legumelor în hrana omului

In urma cercetării ştiinţei moderne legumele şi fructele se impun ca alimente absolut necesare, în hrana omului.

Pe lângă bogăţia lor în substanţe hidrocarbonate, proteice şi grăsimi, legumele prezintă o deosebită însemnătate în alimentaţie, pentru izvorul de substanţe minerale şi pentru marea bogăţie de vitamine ce conţin.

Legumele sunt bogate în deosebi în calciu, fosfor şi fier, substanţe absolut necesare omului şi organismelor animale.

Legumele sunt în general mult mai digestibile decât cărnurile, medicina necunoscând nici o boală pricinuită de hrănirea cu vegetale.

Hrana omului cu legume ar putea să fie cu mult mai ieftină decât hrana bazată numai pe carne, dacă terenurile din jurul casei, care acum sunt pline de buruieni, ar fi lucrate şi cultivate cu legume.

Este adevărat că în ultimul timp legumele sunt din ce în ce mai preţuite, devenind un aliment necesar, atât în hrana bogatului, cât şi a săracului. S'ar putea afirma că, consumul de legume şi fructe este în raport direct cu gradul de civilizaţie al omului.

Condiţiunile naturale de sol şi climă, în care ne găsim, sunt foarte favorabile cultivării legumelor.

Producţia de legume, ce se cere din ce în ce mai mare, se poate obţinea cu uşurinţă în ţară la noi, deci putem să ne îndreptăm cu toată hotărîrea spre un consum mai ridicat de legume.

Pentru sănătatea poporului nostru, trebue să stăruim ca să se consume cât mai multe legume.

Regimul alimentar cu legume întineresţe organismul, îi dă puteri de luptă împotriva bolilor şi asigură o vieaţă şi bătrâneţe fericită. Cei care se hrănesc cu legume sunt rezistenţi, au o mare putere de muncă spirituală şi fizică.

Cercetările mai noui au dovedit că fără vitamine nu se poate întreţine vieaţa în condiţiuni bune. Lipsa vitaminelor din hrană, provoacă turburări grave ale organismului şi chiar moartea.

In prezent piaţa de zarzavat este destul de bine aprovizionată.

Să profităm de această împrejurare şi să ne obicinuim să consumăm cât mai multe legume. Să nu uităm nici proviziile de care avem nevoie pentru iarnă.

Legumele se pot păstra peste iarnă, supunându-le diferitelor procedee tehnice de prelucrare.

Aceste procedee constau în conservarea legumelor în borcane de sticlă, cutii de tablă sau prin uscare.

Uscarea legumelor prezintă în aceste timpuri cele mai multe avantaje.

Legumele uscate, se transportă mai uşor, nu sunt supuse stricăciunii, ocupă un volum mic şi formează un aliment hrănitor într'un volum foarte redus.

Uscatul legumelor se poate face foarte uşor, la soare, pe maşina de gătit, în cuptorul de pâne, sau în cuptoare speciale.

Legumele fiind cu mult mai ieftine astăzi decât carnea, dar cu însuşiri nutritoare mai superioare, să facem cât mai multe provizii pentru iarna ce vine.

ION HOGEA
Ing. agronom

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sub cnutul rusesc

Continuare din pag. 3-a

erau numai formale. Din ziua anexării şi până în 1917, Basarabia a fost, de fapt, administrată de un guvernator rus, cu puteri discreţionale, reprezentant al guvernului central, dela care purcedea şi prin care se făcea totul, în interesul statului rus. *„Rusia tolera diferitele forme autonome fictive în măsura în care se supuneau şi serveau imperiul"*, afirmă cu drept cuvânt Dr. P. Cazacu, în studiul său „Moldova dintre Prut şi Nistru".

Primul guvernator a fost vel-logofătul Scarlat Sturdza, un bătrân de 80 de ani, ce-şi vânduse de mult moşiile şi trecuse dincolo de Nistru, unde înrolându-se în armata rusă ajunsese general de brigadă. El îşi avu mai întâi reşedinţa la Tighina, apoi la Chişinău, ridicat prin ucazul ţarului din 1818 la rangul de capitală a Basarabiei. Ocârmuirea lui nu ţinu decât un singur an. El fu primul şi ultimul guvernator moldovean. După Sc. Studza s'au numit exclusiv guvernatori ruşi, de obiceiu generali energici, cu vădită tendinţă de a apropia administrarea Basarabiei de structura statului rus.

Moldovenii nu au încetat să stărue ca limba şi legile moldoveneşti să fie păstrate. Ei se rugau de ţar: *„Dăruieşte-ne nouă un guvernator civil din moldoveni născut, bărbat care să cunoască familiile boiereşti de aici, obiceiurile şi legile noastre"*.

Rugăminţile lor au fost zadarnice. Dar prin nimic nu se oglindeşte mai bine administraţia rusească din timpul aşa zisei „autonomii", decât prin mărturiile călătorilor, guvernatorilor şi generalilor ruşi din acea vreme. Astfel un călător rus scrie: *„Starea Basarabiei era mai bună subt gospodari, decât după 15 ani de administraţie rusească"*. In arhivele contelui Voronzov, fost „namestnic", vice-rege al Basarabiei, s'a găsit o scrisoare a lui Longhinov din 1824, din Chişinău, care scria între altele: *„Aici este o regiune barbară, unde oamenii fără vină sunt înăbuşiţi în închisori, sunt prădaţi şi arşi"*. In 1833 generalul Kisselev scria lui Voronzov: *„Imi zugrăviţi un tablou foarte trist din Basarabia. V'au ajutat rău guvernatorii care s'au schimbat în Chişinău şi acei funcţionari care sunt drojdia Rusiei şi a Moldovei"*. Iar Storojenco scrie: *„Nu se vede ca populaţia să fi progresat; dimpotrivă, când la 1806 au venit armatele noastre, starea ei era înfloritoare; guvernatorii nu fac decât abuzuri"*.

După urcarea pe tron a ţarului Nicolae I. „autonomia" Basarabiei a fost abrogată. In 1829 a fost sancţionat faimosul *„regulament"* al lui Voronzov, prin care s'au introdus şi în Basarabia instituţiile ruseşti guberniale, sistemul de impozite, justiţia etc., *s'a exclus limba moldovenească* şi s'a lăsat numai o parte din codul civil. Toată puterea de ocârmuire trecu asupra guvernatorilor, care nu se mai numeau dintre personalităţile de primul rang ale Curţii imperiale. Unii dintre ei „nu cunoşteau nici legile", iar altul mărturisea, cu o sinceritate şi naivitate admirabilă, că „despre Basarabia ştia tot atât, în momentul numirii, cât despre Noua Zelandă, dacă nu şi mai puţin". Intreaga vieaţa publică se rusificase şi agenţii acestei rusificări erau funcţionarii ruşi, începând cu guvernatorul general, până la ultimul zapciu.

Acest sistem autocrat şi centralist deveni odios şi insuportabil în foarte scurtă vreme. Astfel guvernul rus se văzu nevoit, după înfrângerea din războiul Crimeei, să introducă oarecare autonomie locală pe seama populaţiunii nemulţumite. Ţarul Alexandru II, introduse în 1864 în Rusia, iar în 1870 în Basarabia, instituţia *„Zemstvelor"*. Acestea erau nişte consilii alese de nobili, târgoveţi şi proprietari. In sarcina lor cădeau chestiunile privitoare la gospodăria locală, căi de comunicaţie, instrucţia publică, alimentaţie, siguranţa locală, poşta, serviciul sanitar etc. Zemstvele numeau pe funcţionari, dar guvernatorul confirma sau nu pe orice funcţionar, fără nici o răspundere. Deşi instituţie electivă, direcţia ei: preşedintele şi membrii direcţiei sunt funcţionari de stat, subt stricta supraveghere şi control al organelor statului, nici o hotărîre nu era executabilă fără aprobarea guvernatorului. Fără nici o legătură cu trecutul şi cu masele poporului, zemstva era o instituţie streină, care *nu servea decât statul rus şi pentru rusificare*. Cât despre foloasele administrative ale acestei instituţii prinţul Urusov, fost guvernator al Basarabiei, ne spune: „Zemstva era reprezentată mai cu seamă de proprietari, ţăranii n'aveau însemnătate. In lucrări nu era perseverentă şi constantă. Era tendinţa de a face totul luxos şi larg, fără a se gândi la greutăţile întreţinerii. In general se vedea lipsa gândirii serioase; întâi taie, apoi măsoară şi după măsură văd că au tăiat prea mult".

In faţa acestei situaţii, atât ţărănimea, cât şi boierimea recurse la armele *rezistenţei pasive*. Populaţia evita orice legătură directă cu administraţia şi cu funcţionarii. Satul se conducea după sistemul tradiţional: adunarea obştei hotăra nu numai toate treburile satului, dar şi modul şi mijloacele de executare a impozitelor şi ordinelor dela stăpânire. Până acolo mergea această dorinţă de evitare, încât era tradiţională repulsia gospodarilor de seamă de a se alege staroste (primar), perceptor etc.

Boierimea, la început rusofilă, fie din convingere, fie din oportunism, protestă cu energie mai târziu la Petrograd contra funcţionarilor ruşi, contra îndepărtării lor din capul treburilor obşteşti, contra „înstreinării din zi în zi dela obiceiurile şi legile noastre". Când se văzu că protestele sunt zadarnice, unii boieri emigrară în Moldova, alţii recurseră la aceeaşi luptă de rezistenţă naţională pasivă, ca şi ţărănimea.

Foarte dârză, la început, rezistenţa pasivă a boierimii, mai târziu a slăbit mult. Din necesităţi administrative, economice, prin încuscriri, din dorinţa de a-şi plasa copiii în armată sau în funcţii, boierimea a fost nevoită să intre în legături mai intime cu societatea şi vieaţa rusească, fapt care a dus la înstrăinarea ei.

Cu toate acestea mulţi nu şi-au uitat neamul cu desăvârşire. De îndată ce a fost posibil, sentimentele naţionale păstrate prin familii, s'au manifestat şi dovedit. Dintre aceştia se vor recruta luptătorii naţionalişti ai Unirii de mai târziu.

Informaţiuni

Cabana depe „Piatra Mare" funcţionează

Persoane rău voitoare comunică publicului amator de a face turism că ascensiunea pe muntele Piatra Mare este interzisă.

Oficiul Local de Turism Braşov, care a preluat conducerea şi exploatarea în regie proprie a acestei cabane, aduce pe această cale la cunoştinţa amatorilor că această cabană, bine înzestrată şi aprovizionată, stă la dispoziţia turiştilor, atât pentru mâncare cât şi pentru dormit, la preţuri moderate.

Tariful pentru dormit este:

70 Lei de persoană în camerele cu 1—3 paturi.

50 Lei de persoană în camerele cu 5—6 paturi şi

20 Lei de persoană în dormitorul comun.

Membrii societăţilor turistice recunoscute se bucură de o reducere de 50% din taxele de dormit.

Funcţionarii publici beneficiază de o reducere de 20% din taxele de dormit şi o reducere de 10% din preţul mâncărilor şi băuturilor.

Pentru ascesiunea pe Piatra Mare nu se cere nici o autorizaţie specială, fiecare persoană fiind obligată să aibă asupra sa o legitimaţie (buletin de identitate).

Orice informaţiuni ce pot lua dela Oficiul Local de Turism Braşov, din Str. Regele Carol I No. 53, telefon No. 1196, între orele 8—12 şi 16—18 unde se pot reţine, din vreme şi camere.

Mica publicitate

Fabrica de Zahăr Bod, caută:

Pentru durata campaniei de prelucrare a sfeclei de zahăr din anul acesta (aproximativ lunile Octomvrie şi Noemvrie),

Cartaragii şi copişti, oameni de încredere, buni calculatori, cu scrisoare frumoasă, precum şi

Recepţionatori de sfeclă şi supraveghetori, buni cunoscători a sfeclei, disciplinaţi şi energici.

Vor fi preferaţi absolvenţii harnici ai unei şcoli de agricultură, agricultori practici, pensionari militari şi dela căile ferate, încă în putere.

Oferta de cerere, cu descrierea ocupaţiei de până acuma, scrisă cu mâna proprie, se va trimite până cel mai târziu la 10 August a. c.

„INDUMIN" S. A. R. Administraţia fabricii Bod, jud. Braşov".

PRIMĂRIA COMUNEI TĂRLUNGENI

Nr. 1815/1941.

Publicaţiune

Primăria comunei Tărlungeni judeţul Braşov, cumpără pe cale de licitaţie publică cu respectarea art. 88-110 din Legea Contabilităţii Publice, cantitatea de circa 15.000 kgr. fân; 3.000 kgr. ovăz şi 5.000 kgr. paie pentru aşternut, toate necesare întreţinerii taurilor comunali, pe timpul dela aprobare şi până la 1 Septemvrie 1942.

Licitaţia se va ţinea la data de 19 August 1941 orele 9 în localul Primăriei comunale din Tărlungeni, iar în cazul când la această dată licitaţia va rămânea fără rezultat din lipsă de concurenţi, se va ţinea o nouă licitaţie la data de 5 Septemvrie 1941, orele 9, în acelaşi local.

Garanţia provizorie este de 5%.

Condiţiunile caietului de sarcini se pot vedea la Primăria comunală Tărlungeni, în zilele şi orele de serviciu.

Tărlungeni la 23 Iulie 1941.

Primar: *Cpt. Ioan Frăţilă* Notar: *Dionisie Tărean*

Sunt pedepsite Intreprinderile care micşorează producţia

Camera de Comerţ şi Industrie Braşov, aduce la cunoştinţă următoarele:

Art. 11 din Decretul Lege Nr. 1215—1941, pentru activarea producţiei, regimul preţurilor, reprimarea speculei ilicite şi a sabotajului economic, publicat în Monitorul Oficial Nr. 103 din 3 Mai 1941, dispune că întreprinderile de orice categorie, nu vor putea micşora sau înceta producţia sau activitatea lor, decât în anumite cazuri, precis stabilite de Lege şi în urma unei deciziuni a Ministerului Economiei Naţionale (Direcţiunea activării producţiei şi controlul preţurilor).

Art. 29 lit. c. din aceeaşi lege califică drept crimă de sabotaj, pedepsită cu muncă silnică dela 5 la 20 ani, faptul intreprinderilor, care vor micşora sau înceta producţia sau activitatea lor, fără îndeplinirea dispoziţiunilor art. 11 al 2, adică fără aprobarea Ministerului Economiei Naţionale.

Sub „întreprinderi de orice fel" se înţeleg atât cele industriale cât şi cele comerciale, fie şi cu activitate redusă sau mic trafic.

In consecinţă comerciantul sau industriaşul, în cazul micşorării sau încetării activităţii sale, este dator să se supună prevederilor art. 11 al Decretului Lege din 3 Maiu 1941.

Se mai atrage atenţiunea că autorizaţia Ministerului (Direcţiunea activării Producţiei şi controlului preţurilor) este necesară şi în caz de încetare a activităţii unei firme cu ocazia transformării ei, din individuală în socială sau invers.

Pentru înlesnire Camera pune la dispoziţia solicitatorilor formulare de cerere tip, care se pot primi dela Oficiul Registrului Comerţului al Camerei noastre.

CRONICA RAZBOIULUI

Sub semnul crucii, poporul desrobit de dincolo şi dincoace de Nistru, este trezit la adevărata vieaţă

Lumea întreagă urmăreşte cu o îndreptăţită nerăbdare fazele celui mai uriaş război, a cărui pereche istoria nu i-o poate găsi. In presa liberă şi conştientă de pretutindeni şi în emisiunile posturilor de radio, răsună tot mai puternic ecourile dărâmăturilor celui mai mare stat din Europa: **Rusia sovietică.**

Dacă până acum căderea, unul după altul, a statelor europene a stârnit în sufletul mulţimii un sentiment de compătimire pentru pierderile omeneşti aduse jertfă de conduceri care n'au ţinut seama de realităţi, apoi cucerirea Rusiei şi smulgerea vieţei din piepturile milioanelor de bolşevici a stârnit pretutindeni în lumea creştină un sentiment de uşurare Cu fiecare pas cucerit, cu fiecare necredincios doborît, lumina şi binefacerile civilizaţiei şi ale bisericii, goneşte stăpânirea unui regim fără noţiunea binelui ce se pregătea pentru întreaga lume: **otrava comunismului.**

„Răul se propagă întotdeauna mai repede decât binele", spune un proverb şi nicicând el nu s'a adeverit mai cu tărie ca în cazul Rusiei. Deabia acum ne dăm seama de puterea Satanei care sălăşluеşte în sufletul omului din care a fost alungată credinţa în Dumnezeu. Acum, când dictatorul din Kremlin îşi caută disperat un nou bârlog, în îndepărtatelele întinsuri ale Siberiei, răbufneşte duhoarea ameţitoare a unei vieţi care numai în doua decenii, a fost coborîtă la cea mai josnică treaptă. Au fost deajuns douăzeci de ani, pentruca în cuprinsul ei, peste întinsurile Rusiei pravoslavnice, Stalin, paianjenul hidos, să-şi poată ţese pânza cu ajutorul căruia milioanele de **„cioloveci"** *au fost înveninaţi dupa vrere. Nimic din ce-a fost înainte: nici biserici, nici şcoli, nici aşezări omeneşti. Om sau dobitoc, tot una. Amândoi lucrau la fel. Nici un ideal nu încălzea sufletul plugarului care lucra un pământ ce nu era al lui, aşa precum nici rodul nu-i aparţinea. Un sigur stăpân: Stalin. El era şi Dumnezeu şi împărat.*

S'a crezut, că felul în care stăpânirea comunistă reuşise să „transforme" poporul rus, constituia un tot organic fără putinţă de destrămare. Acea credinţă se adevereşte numai în parte. Ultimele generaţii formează în adevăr un înveliş, care în decursul altor zeci de ani, ar fi înăbuşit vieaţa din trecut, bogată în tradiţii şi luminată de credinţa în cruce. Generaţiilor bătrâne le-a fost răpită îngăduinţa de a-şi manifesta sentimentele în care au fost născute şi crescute, n'a fost însă posibilă distrugerea totală a lor. In cutele adânci ale sufletului celor bătrâni stă ascunsă puterea irezistibilă a credinţei în Hristos. Natural, douăzeci de ani de vieaţă bolşevică a însemnat douăzeci de ani de acţiune continuă de îndobitocire, de reîntoarcere spre primitivism Acestea sunt constatările făcute de armatele războiului sfânt în teritoriile cucerite. Pretutindeni, bătrânii ruşi întâmpină armatele desrobitoare făcându-şi semnul crucii. Din locuri însemnate ca pe nişte comori sunt desgropate odăjdii şi icoane sfinte. Prizonierii bolşevici, păşesc cu smerenie spre altarele bisericelor. Vremurile de altădată răbufnesc în vieaţa satelor şi oraşelor. Plugarul a început să-şi lucreze cu drag ogorul, iar din înălţimea cerurilor coboară binecuvântarea lui Dumnezeu asupra armatelor victorioase şi asupra poporului trezit la o nouă vieaţă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In Basarabia au fost nimicite armatele bolşevice

In Sudul Basarabiei armatele germano-române au cucerit, în ultimile zile ale săptămânii, sat după sat şi oraş după oraş, pentru ca în noaptea de 26 spre 27 Iulie rezistenţa bolşevică să fie distrusă. Pe pământul românesc s'a terminat deci lupta împotriva bolşevismului, a cărui sămânţă otrăvitoare nu va mai răsări niciodată. Suntem din nou stăpâni pe brazda noastră. Din creştele Carpaţilor, până la malurile Mării Negre, răsună strigătul de bucurie al milioanelor de Români Ţărâna sfântă a Basarabiei adăposteşte multe jertfe. Pe ele se va ridica vieaţa românească mai strălucitoare mai dătătoare de rod şi mai temerară ca în trecut.

Răsunetul victoriei din Basarabia a trezit în sufletele celorlaţi fraţi înstrăinaţi o mare nădejde.

... „Curaj şi desnădejdea voastră va fi alungată", răspunde ecoul ultimului obuz tras spre soare răsare...

O mare victorie a aviaţiei româneşti

Modestia, care a caracterizat dela început toate operaţiunile armatei române, a făcut ca nu toate faptele de arme să fie cunoscute de opinia publică în adevărata lor amploare. Se oglindeşte, în această modestie, dovada cea mai elocventă că desfăşurarea faptelor de arme a fost o surpriză pentru alţii, dar o certitudine pentru generalul Antonescu şi a colaboratoriior săi, care cunoştea dorinţa de luptă a unui neam întreg.

Ultima victorie a fost transmisă de agenţia D. N. B., care ne spune despre o luptă violentă deasupra Limanului Nistrului între avioanele de luptă româneşti şi unităţile navale sovietice, escortate de avioane de vânătoare. In acea parte a frontului, unităţile navale sovietice, de toate felurile şi de toate tonajurile, transportau trupe sovietice, despărţite de grosul forţelor lor, în luptele din Basarabia, trupe care îşi căutau acum un refugiu pe malul de Nord al Mării Negre.

Acele vase încărcate cu mult peste capacitatea lor normală, mai fuseseră atacate pe când navigau pe Nistru.

Avioanele române de luptă, ajutate de lumina strălucitoare a soarelui din după amiaza unei zile istorice, s'au năpustit asupra numeroaselor vase sovietice, îndată ce acestea au intrat în Limanul Nistrului. Numeroase vase au fost scufundate de bombele trimise în plin de avioanele româneşti.

Lovite astfel, din aer şi de pe pământ, forţele sovietice, care au opus în Sudul Basarabiei o rezistenţă dârză, sunt nimicite. Odată cu nimicirea lor, frontul este mutat departe peste Nistru, unde forţele române vor lupta pentru desrobirea fraţilor dintre Bug şi Nistru. Trasarea hotarului dela Răsărit nu va însemna însă sfârşitul luptei. Dacă nevoia va cere, tunul va bubui şi peste alte ţinuturi, unde fraţi de-ai noştri poartă jugul unei stăpâniri ce-şi are începutul în stepele prin care hălăduеşte teroarea lui Stalin. Zilele din urmă întăresc tot mai mult această credinţă. Evenimentele o confirmă. România va cuprinde toate pământurile pe întinsurile cărora se simte şi se vorbeşte româneşte.

La Smolensk domneşte ordinea germană. In Letonia populaţia civilă a fost masacrată

După ocuparea oraşului Smolensk, pe care propaganda britanică îl considerase ca punct de rezistenţă bolşevică şi de eşec german, ordinea domneşte pretutindeni, iar lucrările de curăţirea terenului de dărâmăturile provocate de incediile bolşevice sunt în curs. De asemeni la Mohilev şi în regiunea Nevel, unde au fost luaţi 30.000 de prizonieri bolşevici şi o cantitate enormă de armament şi muniţiuni, trupele germane şi române sunt deplin stăpâne.

In retragerea lor depe teritoriul Lituaniei, armatele Kremlinului, la îndemnul Evreilor, au masacrat populaţia civilă. Pretutindeni în retragere bolşevicii comit barbarii fără putinţă de descriere şi aceasta numai pentru a îngreuia înaintarea germană şi a face, după ocupare, imposibilă o reîntronare a vieţii adevărate.

In felul acesta armata germană are de luptat cu trei elemente: *imensitatea teritoriului, mulţimea ciolovecilor* şi *sinistrul,* provocat de distrugerea barbarilor. Tot acest complex a fost prevăzut însă de conducerea armatelor pe care o putere supranaturală le ajută în uriaşa luptă pe care o întreprind cu un entuziasm crescând.

Armatele bolşevice îşi omoară conducătorii

Un regim întronat prin crime, tot prin crime sfârşeşte. In 1918, revoluţionarii ruşi omorau conducătorii pe motiv că ei erau răspunzători de dezastru. Tot pe acelaşi motiv, al insuccesului în luptă, armatele comuniste îşi omoară *„năcealnicii".*

Prima victimă a căzut mareşalul *Timoşenco,* vinovat de înfrângerea din sectorul central al frontului. Noi am prevăzut acest început, care va însemna sfârşitul. De-abia acum poporul rus îşi dă seama de dezastrul în care a fost dus de conducători. Şi cum victoria germano-română este în plin marş, trebue să ne aşteptăm la alte executări, care vor lua sfârşit numai în momentul când dictatorul roşu va fi sfâşiat de furia poporului, sau va lua drumul pribegiei, ca atâţia alţi conducători, care şi-au dus ţara şi neamul la pieire.

Situaţia din extremul orient

E o dorinţă a conducătorilor englezi şi americani să aprindă flacăra războiului şi în alte părţi ale pământului, în speranţa că forţele germane vor suferi măcar un eşec de ordin moral. In afară de intenţia de a ocupa Dakarul, politica anglo-americană recurge la aţâţări în Indochina şi în Pacific. In Indochina însă, în urma încuviinţării dată de guvernul din Vichy, celui Japonez, de a ocupa unele baze de sprijin, au fost puse la adăpost atât interesele franceze cât şi cele japoneze. In felul acesta a fost parat un atac anglo-american care ar fi pus Japonia într'o situaţie foarte gravă. Relativ la relaţiunile actuale dintre Rusia şi Japonia, menţinute de pactul intervenit între cele două ţări, ele nu vor putea să mai fie de lungă durată, căci Japonia va proceda la momentul oportum aşa precum îi impune consecinţele semnării pactului tripartit.

In ce priveşte măsurile luate de America împotriva Japoniei cum sunt: *embargoul petrolului, sechestrarea vapoarelor aflate în porturile americane şi blocarea creditelor japoneze,* ele nu sunt decât erori grosiere căci numai acestea nu vor putea îngenunchia Japonia care a luat din vreme măsuri de precauţie.

Rămân totuşi un pericol, măsurile de ordin militar luate de Statele Unite în Pacific prin întărirea diferitelor poziţii strategice printre care şi a insulelor Filipine. Prin aceste măsuri, declaraţiile preşedintelui Roosewelt, referitoare la apărarea emisferei occidentului şi numai a acestei emisfere, sunt desminţite prin însuşi faptul că măsurile de ordin militar din Pacific tind a provoca un conflict în emisfera orientală. Zilele ce vor urma vor da putinţa să cunoaştem dacă provocările anglo-americane se vor transforma în fapte războinice sau dacă ele sunt numai o tatonare a unei situaţii pe care Japonia şi forţele Axei au prevăzut-o din timp.

Situaţia pe alte fronturi de luptă

In timp ce pe frontul de Răsărit, trupele germane înaintează spre Petrograd şi Kiev, iar Moscova este violent bombardată, aviaţia germană a dat o luptă puternică cu avioanele britanice, deasupra Canalului Mânecei. De asemeni, deasupra Mărei Mediteranei, s'a dat o luptă între aviaţia italiană şi cea engleză.

Din desfăşurarea evenimentelor războinice şi diplomatice se desprinde tot mai limpede drumul solidarităţii statelor europene între care România este chemată să joace rolul pe care i-l vor impune sacrificiile ei de astăzi şi dorinţa de vieaţă nouă a celor peste 20 milioane de suflete, care se vor răgăsi între hotarele fireşti, trasate pentru totdeauna.

Mardare Mateescu

Comunicat

Toţi proprietarii din Bucovina şi Basarabia ce se găsesc în Regat, se pot întoarce la proprietăţile lor pentru a le lucra, fără însă a avea voie să se întoarcă din nou în Regat, până ce nu vor primi noi autorizaţiuni dela autorităţile locale.

Redactor responsabil
ION COLAN

Tipografia „ASTRA" Braşov, Str. Lungă Nr. 1.